

Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία 2026
Προτεινόμενες απαντήσεις
Πρότυπος Εκπαιδευτικός Οργανισμός Ρούλα Μακρή

Θέμα Α

Σύμφωνα με το κείμενο η υπογεννητικότητα δεν συνδέεται μόνο με το πλήθος των οικονομικών προβλημάτων, την απουσία κρατικής μέριμνας και την δυσκολία συνδυασμού της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή, αλλά προκαλείται και από τις ραγδαίες αλλαγές στις σύγχρονες κοινωνίες. Ειδικότερα η ευρεία διάδοση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και τα πρότυπα τελειότητας που προβάλλουν οδηγούν τις ανθρώπινες σχέσεις σε κρίση και αποτρέπουν την ουσιαστική επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την αβεβαιότητα που επικρατεί στον κόσμο εξαιτίας των παγκόσμιων εξελίξεων αποτρέπει τους νέους ανθρώπους από την επιλογή της τεκνοποίησης.

Θέμα Β1

1 β

2 β

3 α

4 α

5 α

Θέμα Β2α

Σύμφωνα με έρευνα που δημοσιεύθηκε στους Financial Times και αναφέρεται από την συντάκτρια στην τρίτη παράγραφο του κειμένου της, υπάρχει αιτιώδης σχέση μεταξύ της ψηφιακής εποχής και της υπογεννητικότητας (“σύμπτωση της πιο πρόσφατης..smartphones”). Ειδικότερα η ευρεία χρήση των smartphones και τα πρότυπα που προβάλλονται στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης λειτουργούν ως αιτία που οδηγεί στην μοναξιά και στην εσωστρέφεια τους νέους (πρώτο αποτέλεσμα: “αυξάνουν τα επίπεδα μοναξιάς...δυσφορίας”) και παράλληλα προκαλεί μεγάλες ιδεολογικές διαφορές μεταξύ των ανδρών και των γυναικών (δεύτερο αποτέλεσμα: “ιδεολογικό χάσμα..γυναικών”). Το γεγονός ότι αυτή η αιτιώδης σχέση είναι το συμπέρασμα μια επιστημονικής έρευνας που δημοσιεύτηκε από ένα έγκριτο μέσο τους Financial Times αυξάνει την αξιοπιστία του κειμένου και εξυπηρετεί την πρόθεση της συντάκτριας που

είναι να αναδείξει τις σύγχρονες αιτίες της υπογεννητικότητας και της επικράτησης της μοναξιάς που συνδέονται με την κυριαρχία του διαδικτύου στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου.

Θέμα Β2β

Γιατί: αιτιολόγηση. Ο συντάκτης αιτιολογεί τον ισχυρισμό που προηγείται “τα γεράματα της μικρής ηλικίας και τα νιάτα της μεγάλης ηλικίας”, αφού διαπιστώνει ότι υπάρχουν και νέοι που είναι συντηρητικοί αλλά και ηλικιωμένοι που είναι προοδευτικοί και καινοτόμοι.

Λοιπόν: συμπέρασμα. Ο συντάκτης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν άνθρωποι και στις δυο γενιές με μη αναμενόμενα από την κοινωνία χαρακτηριστικά.

Θέμα Β3

Ασύνδετο σχήμα: ο συντάκτης συσσωρεύει με πυκνό λόγο χαρακτηριστικά που συνήθως καταλογίζονται στους νέους προκειμένου να προσδώσει στο κείμενο γοργό ρυθμό και να προσελκύσει την προσοχή του αναγνώστη προκαλώντας του συναισθηματική φόρτιση.

Πρώτο πληθυντικό: μεταφέρει μια στερεοτυπική αντίληψη που αναπαράγουμε καθολικά στην κοινωνία αναφορικά με τα χαρακτηριστικά των ηλικιών. Μάλιστα η αποστροφή σε α πληθυντικό πρόσωπο μετά την ευρεία χρήση του γ πληθυντικού που έχει προηγηθεί, καθιστά το ύφος περισσότερο άμεσο και οικείο.

Συνυποδήλωση/ μεταφορά: με γλαφυρό και παραστατικό τρόπο περιγράφει την τάση των ανθρώπων για συνεχή πρόοδο αποκομμένη από τις μέχρι τώρα κατακτήσεις, η οποία οδηγεί σε αδιέξοδα και απώλεια κεκτημένων, συνέπειες που αισθητοποιούνται από το επίρρημα “παρορμητικά”.

Θέμα Γ

Το ποιητικό υποκείμενο προτρέπει τον αναγνώστη να αγωνιστεί για να νικήσει τα αρνητικά συναισθήματα που τον καταδιώκουν και να δείξει επιμονή ώστε να κατακτήσει την αυτοπραγμάτωση. Μέσω του β' ενικού προσώπου «χτύπα» «πρόταξε» σε έγκλιση προστακτική καλεί τον αναγνώστη να διώξει τον ζήλεια, το φθόνο και την πίκρα και να μην παρασυρθεί σε ευτελή συναισθήματα. Η λύτρωση όμως δε θα έρθει αναίμακτα, θα χρειαστεί προσπάθεια προκειμένου ο άνθρωπος να γιατρευτεί απ τις πληγές του και να αποκτήσει την πολυπόθητη αυτοεκτίμηση και χαρά. Οι προτροπές του ποιητικού υποκειμένου δε στοχεύουν μόνο στην αποφυγή συναισθημάτων και στάσεων αλλά προτρέπει τον αναγνώστη να γίνει εξωστρεφής, μαχητικός με διάθεση να εκτεθεί και κρατώντας μια ακέραια στάση απέναντι στα πράγματα να γευτεί τις πολύτιμες χαρές που προσφέρει απλόχερα η ζωή, όπως προβάλλουν αριστοτεχνικά οι μεταφορές «πρέπει να νιώσης όλες τις ηδονές που σε τραβάνε» «να ανασάνης μπροστά

στον ήλιο» Μέσω της αποφαιτικής διατύπωσης «μη φοβηθείς» διατυπώνει την πιο σημαντική προτροπή του καλώντας τον αναγνώστη να υπερβεί τις αναστολές και τα σύνδρομα που τον κατακλύζουν και να αντιμετωπίσει τον κόσμο με αυτοπεποίθηση και πίστη όπως προβάλλει η κινητική εικόνα «έβγα στο δρόμο». Να αποκτήσει το απαραίτητο θάρρος για να συμμετάσχει στη ζωή πρωταγωνιστικά γεμάτος εσωτερική ελευθερία και καθαρότητα ψυχής. Με τον εμπρόθετο προσδιορισμό «προπάντων» ο ποιητής υπογραμμίζει αυτή την προϋπόθεση για την κατάκτηση της ευδαιμονίας.

Το κάλεσμα του ποιητικού υποκειμένου για εξωστρέφεια και για ζωή δε θα μπορούσε να με αφήσει αδιάφορο. Πολλές φορές η σκληρή καθημερινότητα υπονομεύει τις μικρές χαρές προβάλλοντας μόνο τα δεινά που συμβαίνουν γεμίζοντάς τη ψυχή μας με προβληματισμό και απαισιοδοξία. Είναι επιτακτική λοιπόν η ανάγκη να επιστρέψουμε σ' ό,τι αγαπάμε και μας οραματίζει, σ' ό,τι μας προσφέρει ένα πιο όμορφο και ευχάριστο παρόν. Έτσι θα χτίσουμε μια ζωή αξέχαστη γεμάτη αναμνήσεις, μια ζωή που πραγματικά «αξίζει τον κόπο».

Θέμα Δ

Επικοινωνιακό πλαίσιο : Άρθρο σε σχολική εφημερίδα

Τίτλος: Η μοναξιά δεν γνωρίζει ηλικία

Πρόλογος

Εάν παρατηρήσουμε την κοινωνική πραγματικότητα θα διαπιστώσουμε ότι οι άνθρωποι γίνονται όλο και πιο εσωστρεφείς και αισθάνονται όλο και πιο μόνοι. Αυτή η συναισθηματική κατάσταση σχετίζεται με τον σύγχρονο τρόπο ζωής που οδηγεί τις ανθρώπινες σχέσεις σε κρίση. Το σίγουρο είναι ότι η μοναξιά δεν γνωρίζει ηλικία και για να ξεπεραστεί πρέπει όλες οι ηλικιακές ομάδες να επιδιώξουμε να συνεργαστούμε μεταξύ μας και να αλληλεπιδράσουμε ουσιαστικά.

Κύριο μέρος

Α' ζητούμενο: αιτίες που αυξάνονται τα επίπεδα μοναξιάς

-υπερκατανάλωση/ υλιστικός τρόπος ζωής: οι άνθρωποι θέτουν ως προτεραιότητα την απόκτηση υλικών αγαθών με αποτέλεσμα να μην επιδιώκουν την σύναψη ουσιαστικών σχέσεων. Αυτή η συνθήκη ενισχύει τον ανταγωνισμό μεταξύ των ανθρώπων και καταλήγουν να επιλέγουν την μοναξιά από την επικοινωνία.

-κρίση ανθρώπινων σχέσεων: δεν υπάρχει πραγματική επικοινωνία μεταξύ των ατόμων και κυριαρχεί η καχυποψία και η αδιαφορία για τον συνάνθρωπο.

- αστικοποίηση: μεγάλα τμήματα του πληθυσμού συγκεντρώνονται στις μεγάλες πόλεις που είναι απρόσωπες και δεν ευνοούν τη δημιουργία υγιών σχέσεων. Οι μεγάλες αποστάσεις στερούν από το άτομο το χρόνο και την ενέργεια που απαιτείται για τη δημιουργία βαθιών, ουσιαστικών δεσμών.
- ο ελάχιστος ελεύθερος χρόνος λόγω των γρήγορων ρυθμών ζωής και της επαγγελματικής εξουθένωσης μειώνει την διάθεση του ατόμου να έρθει σε επικοινωνία με φίλους .
- τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και η διαρκής ενασχόληση με το διαδίκτυο αλλάζουν τον τρόπο αλληλεπίδρασης των νέων καθώς προωθούν εξιδανικευμένα πρότυπα σχέσεων, εμφάνισης και επιτυχίας. (κείμενο 1)

Β ζητούμενο Τρόποι συνεργασίας νέων ανθρώπων και τρίτης ηλικίας

- δραστηριότητες από κοινού όπως ταξίδια και εκδρομές οι οποίες θα δημιουργήσουν συνθήκες για την ανάπτυξη πραγματικής επικοινωνίας μεταξύ διαφορετικών γενεών.
- κοινωνικές συναθροίσεις σε καθημερινή βάση στα πλαίσια της οικογένειας αλλά και ευρύτερα.
- συζητήσεις και ανταλλαγή εμπειριών καθώς οι ηλικιωμένοι μεταδίδουν στους νέους τις γνώσεις και την πολύτιμη πείρα τους. Από την πλευρά τους οι νέοι μεταφέρουν τις καινοτόμες ιδέες τους και μαθαίνουν στους ηλικιωμένους να χρησιμοποιούν τα ψηφιακά μέσα και την τεχνολογία.
- διαγενεακά εργαστήρια όπως διοργάνωση ομάδων θεάτρου, χειροτεχνίας και φιλαναγνωσίας τα οποία θα διεξάγονται σε πνευματικά κέντρα όπου άνθρωποι διαφορετικών ηλικιών θα συνεργάζονται για ένα κοινό αποτέλεσμα.
- κοινωνική προσφορά μέσω της συμμετοχής σε εθελοντικές δράσεις που καλλιεργούν και στις δύο γενιές το αίσθημα της χρησιμότητας στο κοινωνικό σύνολο. Επίσης οι νέοι που δεν έχουν τους παππούδες και τις γιαγιάδες ή ζουν μακριά τους, θα μπορούσαν να έρθουν σε επαφή με μοναχικούς ηλικιωμένους μέσω δράσεων των δήμων.
- διάθεση συνεργασίας στους χώρους εργασίας ώστε να αξιοποιούνται οι δεξιότητες των νέων και η εμπειρία των ηλικιωμένων.
- διεκδίκηση δομών με κοινή δράση των διαφορετικών γενεών για να αντιμετωπίζεται η ψυχαγωγία ως κοινωνικό αγαθό.

Επίλογος

Είναι σημαντικό να πιστέψουμε όλοι ότι η μοναξιά δεν είναι ανίκητη. Το ισχυρότερο αντίδοτο στην αποξένωση είναι η αλληλεγγύη και η συνεργασία με την τρίτη ηλικία. Όταν η δική μας ενέργεια συναντά τη σοφία των ηλικιωμένων, η απομόνωση εξαφανίζεται. Μέσα από κοινές δράσεις οι γενιές μπορούν να συνυπάρξουν δημιουργικά αποτελώντας την καλύτερη παρέα.